moženja, se najprej znižajo nezavarovani dolgovi na 90 % odn. 80 %. Ako bi skupni znesek vseh tako znižanih dolgov še vedno presegal 70 % vrednosti prezadolženčevega imetja, se ostanek nezavarovanih terjatev sorazmerno z njihovo višino zniža še za toliko, da ne presega že omenjene 70 % vrednosti imetja.

Vsi upniki, kojih terjatve niso hipotekarno zavarovane, morajo te terjatve s točno navedbo dolžnika in višine dogovorjenih obresti prijaviti pristojni davčni oblasti v roku dveh mesecev od takrat, ko stopi zakon v veljavo. Terjatve, ki ne bi bile tako priglašene, se smatrajo za poplačane.

Malo bo takih gospodarjev, ki bi se mogli dovoljno orientirati in bi sami znali vsaj vse glavno urediti ali vsaj pripraviti. Tisti, ki morejo pogrešiti kaj gotovine, se bodo zatekli k odvetnikom in specialnim pisarnam, mnogo pa jih bo, ki se bodo za pomoč in nasvete obračali na učiteljstvo. **Učiteljstvu se pri tem ne nudi samo prilika, da ljudstvu pomaga, ampak se mu nudi tudi prilika, da se pri ljudstvu uveljavi.** Zato se bom v naslednjem dotaknil še nekaterih točk k vprašanju odpisa dolgov, ki bi jih bilo učitelju dobro vedeti v pogledu njegovega pomaganja in svetovanja gospodarjem.

Sicer je v stvari danes, dokler osnutki še niso postali zakon, še bore malo znanega in ne vemo, če vlada ne bo izdala k zakonu posebnega pravilnika glede načina precenitve prezadolženčevega premoženja in utrditve njegovih dolgov, vendar je sedaj že jasno, da bodo te ugotovitve brezpogojno potrebne. Da bi sodišča sestavljala te stvari, bi bilo prezamudno in za njih prevelika obremenitev. Tudi ni verjetno, da bi jih sestavljala politična ali celo občinska oblast. Te bodo po mojem mnenju imele kvečjemu le ugotavljati in preizkušati po prezadolžencih predložene sestavke na njihovo verjetnost in pravilnost cenitve. Pač pa bo možna kontrola dolgov z obvezo upnikov, da jih morajo priglasiti davčni oblasti.

Gospodar bo potemtakem najbrž sam moral skrbeti za to, da bo obenem z vlogo, da se otvori sodni postopek za odpis dolga, predložil tudi ocenitev svojega premoženja in spisek dolgov (bilanco).

Ker pa nobeno gospodarstvo v bistvu ni tako komplicirano kakor kmetijsko, bo seveda prav malo gospodarjev, ki bi te stvari bili v stanu sodišču predložiti v takem redu, tako pregledno in popolno, da se s tem sodno postopanje ne bi po nepotrebnem otežilo in zavleklo. Treba jim bo pomoči.

Oceno premoženja bo vsekakor sestavljati po gotovem redu, t. j. popisavati vse vrednosti morda nekako po tem-le redu:

Specificirana navedba vrednosti: 1. zemljišč, 2. stavb in melioracij, 3. poljskega inventarja, 4. živine, 5. orodja in strojev, 6. prometnih dobrin, gotovine in terjatev kmetije kot obrata, 7. stranskega imetja, 8. zasebnega imetja, 9. gospodinjskega imetja, 10. zasebnih vlog in terjatev, 11. višine kmetijskih dolgov, 12. višine dolgov, ki s kmetijo niso v nobeni zvezi, 13. sumarni pregled aktiv in pasiv ter ugotovitev prezadolženosti.

Pri popisu dolgov bo zopet ločeno navajati zemljiškoknjižno zavarovane, potem prvenstvene, kakor jih bo določil zakon in privatne upnike.

Ne ve se še, bo li zakon ločil aktiva in pasiva kmetije kot obrata od aktiv in pasiv zasebnega in gospodinjskega imetja, slednjemu odgovarjajočih odn. zaradi njih obstoječih dolgov kot kmetova aktiva in paga kot zasebnega družinskega imetja. Z ozirom na odločitev v tem pogledu bo končni rezultat glede prezadolženosti pač pod vplivom privzetja ali neprivzetja teh postavk in siva kot osebe odn. kot aktiva in pasiva kmetije kot obrata. Tudi ni gotovo, ali bo zakon ali pa na podlagi istega izdana posebno naredba ali pravilnik vseboval kake določbe o oceni poljskega inventarja. Vsekako neupoštevanje le-tega lahko vpliva na končno razmerje med aktivi in pasivi. Če se ne upošteva, bodo pasiva za toliko večja in odpis prezadolženostnega dolga ne bo pravilen, prizadeti upniki takega odpisa ne bodo hoteli priznati ter bodo mogli izpodbijati sodni sklep. Nekaj sličnega bi se moglo zgoditi pogledom jemanja v račun aktiva in pasiva zasebnega, stranskega in gospodinjskega gospodarstva, če odredbe v tem pogledu ne bodo dovolj jasne.

Važen je tudi način ocenjevanja premoženja. Zakonodajalec bo moral določiti, kake cene je jemati za podlago: ali današnje prometne, ali kak popreček iz zadnjih let in slično.

Da bo potrebno specificirano navajanje vrednosti aktiv in višine dolga (bilanca) pregledno in v redu, je samoposebi umevno Da se olajša popis in ocenjanje, sem pripravljen pribaviti potrebne tiskovine z navodilom, ako država v tem pogledu ne bi izdala obrazcev in navodil. S tem bo učitelju kot svetovalcu in pomagalcu njegovo delo lahko, ko bo podpiral prezadolženca pri sestavi bilance, saj bo treba odgovarjati samo na predtiskana vprašanja in ne bo mogoče pozabiti nobenega potrebnega vpisa.

Če bo zakon to zahteval, bo bilanci priložiti tudi posestne in katastrske podatke, morda tudi še kaj drugega. Če bo rok za prijavo kratek, bi bilo na te možnosti že sedaj misliti.

Predlog, da sodišče na podlagi predloženih podatkov uvedi sodni postopek za odpis dolgov, bodisi iz naslova previsokih obrestnih bremen, bodisi iz naslova prezadolženosti ali iz obeh hkrati, bo treba vložiti pismeno ali pa ustno pri sodišču na zapisnik. Vse vloge so po osnutku tozadevnega zakona proste kolkovine.

Predloženo bilanco bo seveda sodišče preizkušalo in šele ono izreklo zadnjo besedo, ko bo cenitev premoženja pregledala in preizkusila ali politična ali občinska oblast, ali pa posebna za to določena in pooblaščena oseba ali pa morda celo komisija. Zato morajo vsi, ki pri sestavi bilance sodelujejo, imeti pred očmi, da je tu treba biti stvaren, resen in pošten, vendar za pravilnost in stvarnost vpisov niti dotični gospodar, niti njegov pomagalec ne bo zakonu odgovoren, če se niso zgodili nalašč, vedoma z goljufivim namenom. Taki goljufivi vpisi se utegnejo tuintam pač pripetiti, zlasti z navedbami fingiranih dolgov.

Za priprost primer vzemimo, da neki posestnik nima nobenega drugega premoženja kot samo kmetijo in tudi nobenih drugih dolgov kot samo takih, ki se tičejo kmetije. Po še ne uveljavljenem zakonskem osnutku se prezadolžencu odpiše ves dolg, ki presega 70 % vrednosti kmetovega premoženja (čuje se, da bo zakon predvideval možnost odpisa celo do 40 % vrednosti premoženja), ostali dolg pa bo moral z znižanimi obrestmi vred vračati v gotovih, po zakonu predvidenih anuitetah.

Pred par leti veliko več vredno in kredita zelo sposobno premoženje tega kmeta po današnjih prometnih cenah n. pr. znaša Din 100.000·—. Dolžan je na staro hipoteko (brutto obresti ne preko 10 %) n. pr. Din 50.000·—. Raznih drugih dolgov (gotove starosti in obresti izpod 16 %) ima n. pr. Din 38.000·—. Skupno ima vsega dolga Din 88.000·—.

Kar je dolga nad 70 % vrednost, ga je odpisati, t. j. v našem primeru vsega, kar ga je čez 70.000·— Din, torej 18.000·— Din in ima tedaj kmet v zmernih anuitetah odplačevati samo še 70.000·— Din dolga. Hipoteka ne bo prizadeta, pač pa ostali upniki.

Znan mi je primer iz življenja, kjer bo premoženje kmeta danes vredno komaj 100.000·— Din, dolga pa ima okoli 170.000·— Din. V tem primeru mu utegne biti odpisanega okoli 100.000·— Din, ostalo bo za plačevanje samo še 70.000·— Din dolga. V tem primeru bodo nekaj prizadeti celo hipotekarni upniki, ako bo zakon dovoljeval dotakljivost hipoteke v takem primeru.

Splošne vesti.

— **Odpis kmetskih dolgov.** P. n. članstvo opozarjamo, da temeljito prečita članek »K vprašanju odpisa kmetskih dolgov« v današnji številki, ker bo gotovo dobro došel!

— **Sreska učiteljska društva,** ki so že izbrala svoje poročevalce in dopisnike za stanovske liste, prosimo, da čim prej prijavijo njih imena s točnimi naslovi uredništvu Učiteljskega tovariša. Do sedaj je uredništvo prejelo imena izbranih članov le od par društev, poročila za liste pa še nobenega, dasi je bilo med tem objavljeno drugod marsikatero poročilo, ki bi ga s pridom objavili v našem stanovskem glasilu odnosno v »Prosveti«. Ob tej priliki ponovno prosimo vse sotrudnike in poročevalce, naj ne pozabljajo svojih stanovskih listov in poročajo o vsem, kar zadeva stan, šolo in narodovo prosveto.

— **Učni načrt in program za višjo narod. šolo v kraljevini Jugoslaviji.** Ministrstvo prosvete je z odlokom O. N. br. 65.764 od 26. avgusta 1932. izdalo nov učni načrt za višjo narodno šolo. Po tem načrtu se je treba začasno ravnati in ga nujno potrebujejo vse narodne šole in učitelji v dravski banovini. Iz tega razloga je izšel v slovenskem jeziku v založbi Učiteljske tiskarne ter stane 8 Din. Naročila sprejema Učiteljska knjigarna v Ljubljani.

ŠOLAM DOBAVLJA RADIO APARATE

moderne za priključek na tok, priznanih in pri nas poznanih znamk kakor: EUMIG, INGELEN, KAPSCH, DE WALD, COLUMBIA, itd., itd., nadalje

APARATE NA BATERIJE

po izjemnih cenah

RADIOVAL ~ LJUBLJANA

Dalmatinova ulica 13, poleg hotela Štrukelj

— **Zgodovinska učna snov za III. razred osn. šol — po učnem načrtu.** V založbi Učit. tiskarne je izšla zgodovinska učna snov za III. razred osnovnih šol po učnem načrtu. — Cena knjigi je jako nizka in je samo 9 dinarjev. — **Zgodovinska učna snov za IV.** razred osn. šol po učnem načrtu izide v kratkem.

— **Zemljepisna učna snov za III. in za IV. razred osnovnih šol po učnem načrtu.** V založbi Učiteljske tiskarne izide v kratkem zemljepisna učna snov za III. in za IV. razred osnovnih šol po učnem načrtu. Vsakemu učitelju lahko mnogo olajša pouk v tem predmetu.

— **Učiteljska tiskarna v Ljubljani** je izdala **Staroindske pravljice** v bogato ilustrirani, 81 strani obsežni knjigi velikega formata. V knjigi je zbranih 27 staroindskih basni, bajk in pravljic, ki jih je po francoskem prevodu iz sanskrita priredil za našo mladino **Josip Suhy.** Knjiga se dobi v knjigarni Učiteljske tiskarne in stane v navadni vezavi po 38, v platneni po 42 Din.

— **Ideali vzgoje** je naslov knjižici, ki jo je napisal prof. dr. **Fr. Drtina,** poslovenil pa dr. **Dragotin Lončar.** Ta prevod je izšel prvič že leta 1901. v knjižici: »Kaj hočemo«. Bil je v kratkem času razprodan. Učiteljstvu, pa tudi staršem toplo priporočamo, da sežejo po tem delu, zlasti sedaj, ko uvajamo novo šolo. Knjižico je natiskala Učiteljska tiskarna in stane broširana 8 Din.

— **Poverjenikom P. R. K.,** ki so dobili prošnjo za pomoč od Podmladka na dekliški in deški osnovni šoli v Trbovljah II., sporočamo, da je poštninska prostost za blagovni in denarni promet med Podmladki kakor tudi med šolskimi upraviteljstvi ukinjena. Zelo neljubo nam je dejstvo, da bodo vse pošiljke, ki so jih pošte že sprejele poštnine prosto, naknadno podvržene poštnini, kar bo v veliko breme baš tistim Podmladkom, ki so nam prvi in v izdatni meri priskočili na pomoč. Vse tiste Podmladke, ki so namenjeni odzvati se naši prošnji, prosimo, da pošljejo blago po železnici, kar je mnogo ceneje. Če jim to radi oddaljenosti postaje ni mogoče, prosimo, da nabrano blago vnovčijo in nam pošljejo podporo v denarju.

Vsem dobrotnikom, ki so se nas že spomnili, pa našo najprisrčnejšo zahvalo!

Podmladek R. K. na dekliški in deški šoli Trbovlje II.

Za šolo za moje in za obleke — „Tempo" čevlji na obroke

LJUBLJANA	Za gotovino:	MARIBOR
Gledališka 4	Šelenburgova 4	Slovenska 18

— **Tovarišem — čebelarjem in vsem šolskim upraviteljstvom.** Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani vljudno prosi sledeče: Leta 1934. bo za čebelarje važno leto. Proslavili bomo 200letnico rojstva prvega svetovnega čebelarja — učitelja našega Antona Janše. Čebelarsko društvo se že sedaj pripravlja na to in je začelo zbirati razno snov in gradivo, da bo čim dostojnejše proslavilo to za slovenske čebelarje tako važno obletnico. Zaradi statističnih podatkov za slavnostno številko Čebelarja, ki bo ob tej priliki izšla ter v propagandne svrhe, potrebuje Čebelarsko društvo neobhodno med drugim tudi imena vseh čebelarjev dravske banovine. Podatki naj bi obsegali: 1) ime in priimek, 2) stan, 3) bivališče, 4) pošta, 5) koliko let čebelari — približno, 6) koliko ima kranjičev, A. 2. panjev drugih in katerih? Ker bi imelo društvo prevelike stroške, ako bi se pismenim potom obrnilo do posameznika, naproša tem potom vsa šolska upraviteljstva in tovariše čebelarje, da pomagajo društvu zbrati imena vseh čebelarjev. **Vpisovanje imen čebelarjev naj se vrši po šolskih okoliših.** V polo je vpisati vsakega, ki ima kaj čebel. Šolska deca bo lahko mnogo pripomogla in delo olajšala, ako bo prinesla potrebne podatke iz svojih domačih vasi. — Društvo prosi še, da blagovolijo šolska vodstva in tovariši poslati ta imenik čimprej, gotovo pa v božičnih počitnicah. —

Tajnik **Dermelj.**

— **Železniške legitimacije za civilne in vojaške upokojence, invalide in njih rodbine.** Vsi upokojenci in njih rodbine, katerim so bile izstavljene železniške legitimacije l. 1928. in jim bo torej potekla petletna doba koncem tega leta, se vabijo, da jih vrnejo do 31. t. m. finančni direkciji **odseku za računovodstvo — pokojninski referat — v Ljubljani.** Da se pa more izposlovati pravočasna izstavitev novih železniških legitimacij pri direkciji državnih železnic, naj se prošnjam priloži slika, znesek Din 10·— v gotovini in zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice. One železniške legitimacije pa, katerim koncem l. 1932. ne bo potekla veljavnostna doba, naj se predlože za podaljšanje zgoraj omenjenemu uradu **čimprej,** najkasneje pa do **20. januarja 1933.** Šele tekom leta 1933. vložene prošnje za izstavitev novih železniških legitimacij se ne bodo predlagale direkciji državnih železnic posamezno, ampak le v posameznih partijah in največ dvakrat mesečno. Take zakasnele prošnje naj se torej vlagajo pravočasno in ne šele tik pred dnevom, ko se te legitimacije že rabijo. Pri tej priliki opozarjamo tudi vse upokojence in upokojenke, naj premembe bivališč javijo vsaj do 10. vsakega meseca. Ker se po tem terminu prično že odpošiljati čekovne nakaznice podružnici poštne hranilnice. Vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam v pokojninskih zadevah naj se prilaga tudi zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice ali pa vsaj navede številka likvidacijskega lista, ker se na ta način omogoča hitrejše in lažje poslovanje.

Osebne zadeve.

—i **Napredovali so** v VIII. skupino: **Gostinčar Srečko,** učitelj v Dvorski vasi; **Ložar Franja,** učiteljica v Naklem; **Bertoncelj Vladimir,** učitelj v Sv. Petru pri Mariboru; **Beloglavec Vilibald,** učitelj v Serdici; **Zupevc Ana,** učiteljica v Leskovcu.

Učiteljski pravnik.

—§ **Napredovanja po položajnih skupinah** — potek tega vprašanja **v pojasnilo** onim, ki **urgirajo** rešitev svojih prošenj.

Opetovano smo v tem poglavju objavljali navodila, kako je postopati ob vlaganju prošenj za napredovanje po skupinah, kdaj dospe pravica do višjega položaja itd. Ker prihajajo na sekcijo skoro dnevno prošnje za intervencije glede nerešenih prošenj za napredovanja po skupinah in kakor doznavamo, tudi urgence na šolske oblasti, hočemo s tem pojasniti na podlagi izdanih razpisov kraljevske banske uprave, in dobljenih pojasnil, postopek napredovanj po skupinah po uradniškem zakonu iz leta 1931.

Glede napredovanja po skupinah določa § 49. pogoje, ki jih **»mora«** uslužbenec izpolniti, da **»more«** biti postavljen po § 48. ur. z. v višjo skupino. Omeniti je tu, da je **»mogel«** in ne **»moral«** napredovati učitelj po urad. zakonu z dne 31. julija 1923. na osnovi § 57. in razvrstilne uredbe z dne 31. oktobra 1923. v II./2. s 14 in II./1. skupino z 20 leti službe vštevne za položaj. Pred 8., 14. in 20. leti službe ni mogel priti učitelj v višjo skupino. Napredovanja po skupinah niso avtomatična, temveč popolnoma odvisna od proste presoje upravne oblasti.

Prevedba po ur. zakonu iz leta 1931. se je izvršila s 1. aprilom 1931. na podlagi skupin, v katerih se je nahajalo uradništvo dne 31. marca 1931. (§ 249.).

Ker predpisuje § 48. in 49. ur. zakona, da **»more«** biti postavljen uslužbenec na izpraznjeno mesto v višji skupini, če je prebil efektivno v prejšnji skupini določeno število let, je izpolnilo do dneva izvršitve začasne prevedbe skoro 1/3 vsega učiteljstva pogoj § 49. — Meseca junija so pričeli vlagati posamezniki prošnje za višje skupine, ki so bile predložene pristojnemu oblastvu v rešitev.

Z okrožnico IV. No. 10.642/1 z dne 17. julija 1931. je kraljevska banska uprava obvestila učiteljstvo osnovnih in meščanskih šol, da je ministrstvo vrnilo prošnje za višje skupine in odredilo, naj se ne predlagajo v rešitev, dokler ne izide zakon o sistemizaciji mest, predviden v § 46. ur. z. Ker je predložila kraljevska banska uprava meseca avgusta spiske učiteljstva za sistemizacijo mest in je bila s tem predvidena izdaja zakona po § 46. ur. z., je gotovo s tega namena izdala poziv (IV. No. 10.642/3 z dne 5. septembra 1931.) naj se ji predlože po navodilih pravilno opremljene prošnje onih učiteljev, ki so izpolnili pogoj § 49. ur. z., da jih bo mogla proučiti in pripraviti za takojšnjo predložitev ko izda ministrstvo zadevni nalog — dovolilo.

Koncem meseca septembra 1931. je sporočilo ministrstvo prosvete, da se po razpisu ministrskega sveta ne morejo vršiti v budž. letu 1931./32. nikaka napredovanja.

Da bi mogli napredovati v višje skupine tudi v tem roku vsaj oni prosilci, ki bi sicer napredovali tudi že po prejšnjem zakonu in uredbi o razvrstitvi t. j. taki, ki so imeli 8, 14 in 20 let službe, so izposlovali merodajni činitelji meseca decembra, da se smejo predložiti take prošnje. Kakor doznavamo, so bile poslane prošnje z 8., 14. in 20. leti službe meseca januarja 1932. v pristojno rešitev. Ostale prošnje z manjšo službeno dobo pa pozneje in to postopoma po višini službene dobe. Tak postopek si je osvojilo ministrstvo prosvete, ki je s svojim odlokom ON br. 38.939/32 naročilo, naj se predlože prvenstveno prošnje najstarejših prosilcev, kar je v skladu vsekakor tudi s socijalnimi principi t. j., da napredujejo najprej starejši in šele potem oni ki bi sicer tudi po prejšnjem ur. zakonu ne mogli napredovati.

Vsaka pravilno sestavljena in po pozneje izdanih razpisih (IV. No. 3071/1—32.) opremljena prošnja se predloži v pristojno rešitev in upamo, da bodo v najkrajšem času vse prošnje rešene.

Da poudarimo ponovno! Za vsak povišek po novem ur. zakonu **je merodajen le datum dekreta o napredovanju v prejšnjo položajno skupino.** Službena doba nima prav nobenega vpliva za napredovanja po ur. z. iz leta 1931.

Kdor ne napreduje navzgor, naj prijavi po vsakih 3 letih efektivne službe v skupini dospelost period. poviška, ki mu bo tudi priznan avtomatski t. j. od dneva zapadlosti.

Pripomnimo končno, da se vrše vsa napredovanja v višje skupine izjemoma, ker še ni izdan zakon o sistemizaciji službenih mest v našem resoru; — pristavljamo, da bi moral mnogi čakati vrsto let, preden bi napredoval v višjo skupino, če bi bila mesta sistemizirana, ker bi bilo treba pač čakati, da bi se mesto izpraznilo.

—§ **Važna razsodba drž. sveta glede odmere pokojnine po skupini, v kateri je bil uslužbenec na dan upokojitve.** — Na tožbo Glavne kontrole Br. 43.728/32 proti rešenju ministrstva prosvete ON br. 27.425 z dne 13. apr. 1932., s katerim je bila odrejena količina osebne pokojnine N. N. po V. skupini, je izdal drž. svet pod Br. 25.627 z dne 7. X. 1932. nastopno razsodbo:

»Pošto je proučio tužbu, osporeno rešenje i ostale akte, koji se na ovaj predmet odnose, kao i odgovor Ministrov na tužbu poslat pismom od 2. jula 1932 g. O. n. br. 47.505 Državni svet je našao:

Po § 120. zakona o činovnicima osnov za određivanje količine lične penzije činovnika jeste plata in položajni dodatak koji su mu u času penzionisanja pripadali, dok st. 1. § 263 istog zakona normira, da državnim službenicima koji posle stupanja na snagu toga

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

zakona budu unapredeni ili naimenovani na zvanja više grupe i time dobijaju veće prinadležnosti ostaju za jednu godinu na prinadležnostima vezanim za raniju grupu koju su toga dana imali.

Imenovani je dobio V. položajnu grupu ukazom od 29. januara 1932 g. pa bi po stavu 1. § 263 morao ostati na prinadležnostima V. položajne grupe do 29. I. 1933 god. da je ostao u aktivnoj službi. Međutim on je penzionisan ukazom od 28. februara 1932 godine u svojstvu učitelja V. položajne grupe. Nesporno je, da je imenovani unapređen u V. položajnu grupu ukazom od 29. januara 1932 godine i da je time stekao i sva prava ove grupe, sve dok ovaj ukaz bude ostao na snazi. Kao takav on je i penzionisan, te mu i za penzijske prinadležnosti pripadaju sva ona prava koja ta grupa daje činovniku u aktivi, jer po § 120 zakona o činovnicima osnov za određivanje količine lične penzije činovnika jeste plaća i položajni dodatak one grupe, koji su činovniku pripadali u času penzionisanja. U ovom slučaju ta su plata i položajni dodatak V. položajne grupe u kojoj se imenovani zatekao u času penzionisanja. Odredba § 263 stav. I. zakona o činovnicima čisto je fiskalnog karaktera vezana za jedan zakonom određeni rok i ne može imati nikakvog uticaja na prava koja će trajati jedan duži niz godina preko toga roka, kao što je penzija. Tumačenje glavne kontrole da penzionisani činovnik ima da prima penziju niže položajne grupe samo zato što nije u višoj u kojoj je penzionisan, proveo rok određen u § 263. nema nikakve zakonske podloge. Ovo pitanje koje ističe Glavna kontrola nijednim zakonskim propisom nije predviđeno, pa se ne bi moglo tumačiti i osvojiti na način kako ona to u tužbi iznosi, jer se time penzionisani činovnik degradirao na nižu grupu. Što ovako nije bila namera zakonodavčeva.

Ovu prazninu stava I. § 263. zakona o činovnicima popunila je odredba § 62. tač. 9 finansijskog zakona za 1932/33 god. iz čega se takođe da izvesti, da je stanovište Glavne kontrole izloženo u tužbi neosnovano.

Stoga, a na osnovu čl. 17 in 34 o Državnom savetu i upravnim sudovima s obzirom i na zakon o taksama, 11. odeljenje Državnog saveta

Presuđuje:

da se odbaci tužba Glavne kontrole od 1. juna 1932 god. br. 43.728 o čemu je presudom u prepisu izvestiti parnične strane.«

Tovariši(-ice), ki ste dosegli položaj V. skupine, vložite takoj prošnje za upokojitev, da napravite prostor abiturientom — brezposelnim.

—§ **Odmera pokojnine.** Z gornjo razsodbo drž. sveta in določbo § 62. fin. zakona za 1932./33. leto je natančno pojasnjen čl. 120. uradniškega zakona, ki govori o osnovi za odmero pokojnine. Osnova za odmero je toraj plača in položajna doklada, **ki jo ima uslužbenec priznano na dan upokojitve,** ne glede na to, ali jo uživa ali ne. Če bi se odmerila pokojnina le od prejemkov, ki jih uslužbenec uživa, bi bil degradiran, kajti § 263. drž. z. odreja, da ostane aktivni uslužbenec ob istih prejemkih 1 leto, če napreduje, upokojitev pa je neomejena in ne more veljati zanjo odredba, ki se nanaša in velja za aktivne uslužbence. — Bojazen onih, ki so že dosegli najvišji čin po urad. zakonu, je odstranjena. Sedaj pa le pogum, ker ni treba čakati 1 leto po napredovanju v višjo skupino za dosego pokojnine po isti skupini. Upamo, da ne bodo prizadeti tovariši (ice) odlašali, ker smo prepričani, da klije v njih srcih socialni čut do onih, ki čakajo.

Mladinska matica

—mm **Tretja številka »Našega roda«**, ki se razpošlje te dni, ima to-le vsebino:

1. **Klopčič:** Božični večer.
2. **Hudales:** Med vulkani in atoli. (Nadaljevanje.)
3. **Štefanija Ravnikar:** Polhova kučma.
4. **M. Gaspari:** Božič. (Risba.)
5. **Magajna:** Jezus in mornar.
6. **Gradnik:** Grešnica in Marija.
7. **Smrekar:** Pri mlekarici na počitnicah. (Dalje.)
8. **K. Širok:** Marija na gori.
9. **Ukmar:** Skladatelj Anton Lajovic.
10. **Kunaver:** Podzemeljska čuda okoli Velike Karlovice.
11. **Kristan:** O bavharjih in župarjih.
12. **Fr. Erjavec:** V Slomškovi nedeljski šoli. (Dram. prizor.)
13. **Boris:** Mladi risar.
14. **Winkler:** Vlak.

Drobiž. — Cicibanov rod. — Mladina piše — Uganke.

V ilustrativnem delu sodelujejo **Jakac, Smrekar, Gaspari, Pavlovec, P. Kunaver.**

—mm **S 14. seje M. M.** 1. Naj se napravi obračun o knjigi »Mihec in Jakec«. Sploh naj se vodijo računi izrednih publikacij ločeno. —2. Naj bi se poskušalo doseči z okrožnico, da se šole prostovoljno obvežejo odkupiti ali razprodati po 1 knjigo izrednih publikacij M. M. na leto. Če bi se to posrečilo, bi odpadel za Matico ves riziko in obenem vse sitnosti pri določevanju naklade. — 3. Zmanjkala nam je 1. št. »Našega roda«. Ponoven ponatis se nam ne izplača, ker je stavek že razdrt. — 4. Magajnovega »Brkonjo Čeljustnika« bo ilustriral B. Jakac.

—mm **Kaj pravi slikar Pavlovec o »Miklavževi noči«.** O vsebini »Miklavževe noči« ne bom govoril, o tej bodo izpregovorili pač literarni kritiki. Kot slikar pa prav rad napišem nekaj vtisov, ki so jih napravile name ilustracije, ki zavzemajo pač polovico knjige.

Knjiga je za nas posebnost svoje vrste. Tako bogato ilustrirane izvirne knjige v štiribarvnem tisku Slovenci še nismo imeli. Kolikor je prevodov iz drugih literatur, so pa mnogo dražji in nič boljši. Drznil bi se celo trditi, da Bambičeve ilustracije v marsičem prekašajo one. Bolj prisrčne so.

Za mladino je to res posrečena izdaja. Neverjetno, kako z malimi sredstvi je dosegel tu Bambič tako lep uspeh. Ilustracije pa ne zadovoljijo samo otroka, ampak imajo tudi svojo resnično estetsko vrednost. In koliko humorja je v teh risbah, koliko življenja, prisrčnosti in neposrednosti! Neposrednost pa je po mojem eden glavnih pogojev za ilustriranje otroških stvari.

V celoti je »Miklavževa noč« prav okusno opremljena knjiga in je za naše tovrstne mladinske izdaje pravi žarek.

**Turist, po gorah se ti toži,
da te planinski zrak osveži,
poprej pa dobro se založi
in dušo v »Daj-Damu« priveži!**

ZALOGA KNJIG MLADINSKE MATICE.

Redne publikacije: Kresnice I. Kresnice II. Kresnice III. Kresnice IV. Kresnice V. (Samo vezane.) London: Zgodbe z južnega morja. (Razprodana.) A. Skulj: Sadjarčki. T. Seliškar: Rudi. Pipan: Kako smo delali radio. Rehar: Začarani krogi. Rehar: Vijolica Vera. Erjavec: Pod grajskim jarmom. Grim: Mizica, pogrni se. Ribičič: Miškolin. Skulj: Vrtnaričice. Bevk: Lukec in njegov škorec. Deržaj: Življenje hudobne kavke Katke. (Samo vezane.)

Izredne publikacije: Ribičič: Mihec in Jakec. Lovrenčič: Tiho življenje. Ribičič: Miklavževa noč. »Naš rod« I. letnik. (Samo vezan.) »Naš rod« II. letnik. (Samo vezan.) »Naš rod« III. letnik. (Razprodan.)

—mm **Frankiranje reklamacijskih dopisnic.** Vse cenj. poverjenike prosimo, da poslej frankirajo reklamacijske dopisnice z znamko 75 par, ker moramo sicer plačevati pri upravi dvojno pristojbino. Plačano znamko naj si poslej vsak poverjenik odračuna pri poslani naročnini in to zabeleži na zadnji strani poštne položnice.

**Najlepša knjiga!
Najprimernejša knjiga!
Najnovejša knjiga!
Najcenejša knjiga!
Edino izvirno slovensko delo te vrste v štiribarvnem tisku:
»MIKLAVŽEVA NOČ«**

Naša gospodarska organizacija.

—g **Učiteljski dom v Ljubljani.** Darovali so: Bregant Pavla in Zmago na Blanci 100 dinarjev; Kus Marija in Viljem, Lom nad Tržičem 120 Din. Posnemajte in spominjajte se ob vsaki priliki svojih domov!

Jos. Kobal, blagajnik.

—g **Ribičič — Igrice.** Kratke so in primerne za šolski oder. Ako potrebuješ, naroči jih pri **Učit. domu v Ljubljani.** Broširane stanejo samo Din 6—, vezane pa Din 9—.

Učiteljski pevski zbor JUU.

25LETNICA ZBOROVODSTVA OSKARJA MOLLA V TRBOVLJAH

8. decembra je praznoval tov. Oskar Moll iz Trbovelj 25 letnico, odkar je stopil za dirigentski pult trboveljskega »Zvona«. Zastavil je vse svoje sile, posvetil umetnosti vse svoje velike zmožnosti in danes lahko s ponosom zre na svoje res veliko in uspešno delo. Trbovlje niso znane več samo po svoji črni rudi, temveč še bolj po pesmi, ki doni iz grl odrastlih in mladine. Na ta pomembni praznik se je zbralo v Trbovljah mnogo pevcev in pevk, tovarišev in prijateljev jubilanta. Na koncertu, ki je trajal skoraj tri ure, so nastopili sledeči zbori: Iz Ljubljane »Sava«, pod vodstvom tov. Gruma, »Slavec«, pod taktirko Krista Perka, »Krakovo-Trnovo« s pevovodjo Adolfom Gröbmingom, oktet Ljubljanskega Zvona; iz Zagorja »Loški glas«, iz Hrastnika Glasbeno društvo, ki ga je vodil tov. Čander Davorin in iz Domžal »P. D. Domžale«. Poleg gostov sta nastopila še »Trboveljski Zvon«, ki sta ga vodila menjaje tovariša Moll in Šuligoj ter »Trboveljski slavček« s Šuligojem. Vsi nastopajoči zbori, posebno Trboveljski Zvon in Slavček ter Glasbeno društvo iz Hrastnika so pokazali tako visoko kvaliteto izvajanja, da so delali čast pevcem, pevovodjem in kraju, katerega so zastopali. (Kakor čujemo, nameravata prirediti trboveljski Zvon in Slavček v marcu 1933. skupni koncert v Ljubljani. Prav iskreno moramo pozdraviti to namero in jim zagotoviti vsestransko razumevanje za njih veliko in plemenito delo.) Med koncertom je obsula slavljenca cela vrsta gratulantov, ki so mu izrekli v imenu raznih pevskih društev čestitke in izročili spominska darila. V imenu JUU in učiteljskega pevskega zbora so čestitali in mu izročili krasno pisemsko mapo z napisom »Tovarišu Mollu ob 25 letnici 1932 Učiteljski pevski zbor« tovarišici Josipina Miheličeva in Mina Selanova ter tov. Drago Supančič.

Tovariš Moll! Ponovno Ti izrekamo iskrene čestitke z zagotovilom, da bomo budno sledili smernicam, ki si nam jih začrtal s svojim neumornim 25 letnim delom. —čo.

Ekskurziiski odsek.

—eo **Prijave za smučarski tečaj.** Glasom sklepa odborove seje se bo vršil v letošnjih božičnih in novoletnih počitnicah smučarski tečaj tako za novince(-ke) kakor tudi za izkušenejše. Za tečajnike bo v vsem preskrbljeno, celokupna dnevna oskrba, stanovanje, hrana, bo znašala okrog 40 Din, točnejše po zaključnih prijavah. Zaradi čim ožjega soglasja z našimi smučarji prosimo vse prijavljence za naslednje pripombe:

1. Ime, priimek, službeni kraj.
2. Od kdaj do kdaj se naj bi tečaj vršil (vsekakor po božič. praznikih).
3. Kje se naj bi po Vašem mnenju tečaj vršil. (Dosedaj imamo predloge za Bloke, Mojstrano itd.)
4. Katerega smuškega učitelja priporočate (v prvi vrsti naši stanovski tovariši).
5. Ali vežete prijavo na gotove pogoje.
6. Prijavljenčevi posebni predlogi (če še nima smučarske opreme, mu jo preskrbi EO, tudi na obroke, itd.).

Prijave do 20. t. m. v roke tov. Župančiču Jožetu, predsedniku EO v Litiji. Po završetku prijav bomo objavili vse točne informacije pravočasno v dnevnikih.

UČITELJSKI SMUŠKI TEČAJ.

Smučanje postaja ne samo važen narodni sport, ampak naravnost ljudska potreba. Nujno je, da se smučarstvo uvede v vse naše šole kot nadomestilo za telovadbo v zimskih mesecih, ki se radi pomanjkanja primernih prostorov le prerada zanemarja. Vsepovsod se prirejajo tečaji za odrasle, le deca je prepuščena sama sebi, da se uči smučanja brez vodstva in nadzorstva. Naj ji bo tudi v tem učitelj vodnik in učitelj. Redke so še šole, ki premorejo učitelja-smučarja, ki bi uvajal šolsko deco v smučanje. Da se temu odpomore, je učiteljstvo kranjskega sreza na svojem zadnjem zborovanju sklenilo, da se organizira smuški tečaj za učiteljstvo, kjer bi le-to dobilo primerno tozadevno podlago. Tečaj bi bil praktičen in teoretski ter bi trajal 3—5 dni. Praktično bi se vadile smuške prvine in smuška gimnastika, teoretično pa bi se poleg tega obravnaval najprimernejši in najcenejši sistem smuči za šolsko mladež, metoda in organizacija šolskega smučanja in tekem ter smuško nazivoslovje, da se že v mladini iztrebi raba nepotrebnih tujk, ki še danes prevladujejo med smučarji. Prosim vse tovariše (ice) kranjskega sreza, ki bi se tečaja udeležili (iz vsake šole naj se javi vsaj eden), naj javijo svoja imena in kraj službovanja na šolsko upraviteljstvo v Preddvoru najkasneje do 20. t. m., da se bo lahko pravočasno prosilo za dopust vsem udeležencem. Tečaj bi se vršil takoj po novem letu v kraju, ki bi bil lahko dostopen in oskrba poceni. — **Majnik Ferdo,** sm. učitelj JZSS.

Šolski radio.

—r **Program za XII. teden.** V torek, dne 20. decembra bo predaval g. skladatelj Lucijan M. Škerjanc: O glasbi in o inštrumentih. G. predavatelj bo najprej govoril v splošnem o glasbi in o inštrumentih, potem bo pa obravnaval posamezne inštrumente ter kazal na njihovo glasovno razliko. V petek, dne 23. decembra bo podal g. Adam Milković iz svoje še neobjavljene povesti »Tomažev Sveti večer« sledeče odlomke: 1. Tomaž zapusti z materjo in sestro kočo v Črnem potoku. 2. V barakah v Mestni jami. 3. Tomaž pri mojstru Strženu. 4. Sveti večer v baraki.

—r**V kmetijskem radiu** bo v nedeljo, 18. decembra ob ½8. uri predavanje: Poljedelstvo, ing. Sadar. — Ob 15. uri: O pripravi okusne svinjine. R. prenos s Krekove gospodinjske šole v Zgornji Šiški. Prosimo vsa šolska upraviteljstva, ki imajo radio aparate, da organizirajo skupna poslušanja za občane. Posebno popoldanska predavanja bodo jako primerna za šoli odraslo mladino.

Stanovska organizacija JUI

iz društev:

Vabila:

= JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO bo zborovalo v petek 16. decembra ob pol 20. uri v risalnici I. dekl. osnovne šole. Na dnevnem redu je poročilo o novem učnem načrtu za osnovno šolo.

Odbor.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠVTO KOČEVJE je zborovalo 7. decembra 1932 v Kočevju ob navzočnosti 74 članov.

Po uvodnih besedah tov. predsednika je govoril g. ing. I. Medved o sodobni arhitekturi. Sledila je skromna debata (Kmet, Peterlin).

Tov. predsednik je nato pozdravil novo pristopivše člane tovariše Dermoto, Dežmana in Štefančiča.

Obravnavali so se došli dopisi. Sprejete so bile sledeče resolucije.

1. Učiteljstvo, organizirano v JUU — sresko društvo Kočevje, zbrano na zborovanju v Kočevju, dne 7. dec. 1932, najtopleje pozdravlja spomenico, sprejeto na zboru predsednikov sreskih društev v Mariboru in izjavlja popolno zadovoljstvo in solidarnost s stališči, sprejetimi in utrjenimi v spomenici. Poziva sekcijo, da vztraja v svojem boju za dobrobit šole in učiteljstva. (Soglasno sprejeto.)

2. Pri nameščenju novincev naj pridejo v poštev v prvi vrsti oni, ki so odslužili kadrski rok, upoštevajoč starost kot so absolvirali in njihove socialne razmere.

3. Učitelji, ki so dodeljeni sreskim načelstvom in kralj. banski upravi, naj prejemajo stanarino in kurjavo kot ostalo učiteljstvo. Stroški naj se plačajo iz sredstev, ki jih prispeva ves srez oziroma banovina.

4. Kontraktualcem naj se prizna doba kontraktualne službe za napredovanje kakor tudi za pokojnino.

5. Socialni čut in težki časi nam narekujejo, da napravijo mesta na službo čakajočim novincem in sicer:

a) vsi, ki so dovršili 35 let efektivne državne službe,

b) vse učiteljice, poročene z dobro situiranimi neučitelji.

Sekcija naj sestavi preglednico teh v poštev prihajajočih oseb, iz katere bi bilo razvidno, koliko mest bi bilo na ta način na razpolago.

6. Prosimo, da se stanarina za učiteljice, poročene s šol. upravitelji, prizna in izplača. Upoštevamo težkoče občin, toda dokler prejemajo stanarino učiteljice, poročene z dobro situiranimi neučitelji, lastniki hiš itd., ne uvidevamo potrebe, da bi prve ne prejemale, pač pa smatramo, da so prve zapostavljene za drugimi.

7. Zopet naj se uvede in nam prizna učiteljska stalnost!

8. Izide naj čimprej pravilnik k zakonu o narodnih šolah.

9. Šolskim upraviteljem naj se za vedno večjo odgovornost in naraščajoče delo prizna upraviteljska nagrada.

10. Glede šolskih zvezkov opozarjamo:

a) Zvezke naj prodajajo trgovci, ki naj bi jih imeli stalno na zalogi.

b) Dosedanje cene zvezkom so previsoke.

c) Risanke in pisanke so za višjo narodno šolo premajhnega formata; želimo tudi boljši papir.

č) Dokler se ne uredi prodaja zvezkov, naj jih naročajo kraj. šolski odbori, katerim pripada naloga obratovanja z denarjem, ne pa šolska upraviteljstva.

Pri slučajnostih je tov. Možina poudarjal, da bi bilo umestno kako strogo nacionalno predavanje. Tej njegovi želji bo skušal odbor po možnosti ustreči. Tudi za današnje zborovanje je odbor pravočasno poskrbel za zelo aktualno predavanje o narodni vzgoji, a je predavatelj v zadnjem trenutku odpovedal.

Tov. blagajničarka je apelirala na članstvo glede plačevanja članarine.

Z ozirom na odlok kr. ban. uprave v zadevi razstave šol. vrtov v Ljubljani je podal tov. Peterlin nekoliko pojasnil in nasvetov.

Tov. Dermota je prosil, da bi se na kakem zborovanju obravnavale tudi šolsko-upravne zadeve.

H. Kmet, predsednik. **A. Čokova,** tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU je zborovalo dne 3. decembra 1932 v Velenju. Ob 10. uri otvori predsednik zborovanje, poroča kratko o važnejših dogodkih, ki so se dogodili od zadnjega zborovanja do danes. Pri tem se spomni tudi 60letnice šefa osnovnega šolstva g. Andreja Rapeta.

Zadnji zapisnik se po prečitanju odobri.

Obravnavali so se došli dopisi. Po prečitanju znane »Spomenice«, ki je bila sprejeta na zborovanju predsedniškega zbora JUU dne 6. novembra tega leta v Mariboru, članstvo isto soglasno odobrava in sprejme. Nato smo se bavili z razstavo šolskih vrtov in so pri tej točki iznesli svoje mnenje razni tovariši.

Predsednik poroča o odkritju spominske plošče M. Neratu, o skupnem zborovanju petih sreskih društev, o otvoritvi učiteljskega doma in o predsedniškem zboru, kar vse se je vršilo 5. in 6. novembra t. l. v Mariboru.

Prihodnje zborovanje bomo imeli v začetku februarja v Šoštanju.

Vrečko M., predsednik. **Kaiser,** zapisnikar.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU je zborovalo v soboto 12. novembra na osnovni šoli v Novem mestu. Navzočih 71 % vseh članov.

Tovariš predsednik pozdravi navzoče in poda izčrpno poročilo o zborovanju društvenih predsednikov in o svojih vtisih v Mariboru. Prečitala in pretresala se je v Mariboru sestavljena spomenica, s katero so se vsi navzoči strinjali in jo soglasno odobrili.

Prečitali so se došli dopisi, med katerimi se je dopis glede starih dolgov Učiteljski tiskarni temeljito pretresal.

Tovariš Pirnat je nato poročal o svojih vtisih z glavne skupščine »Jadranske straže« v Skoplju. Primerjal je Južno Srbijo z ozirom na geografski položaj v naši državi s slovenskimi pokrajinami, opisal klimatične in gospodarske prilike teh krajev ter zaključil z opisom tamošnjih šolskih razmer. Živahnemu podavanju so sledili zborovalci z zanimanjem, tov. predsednik pa se je zahvalil predavatelju s toplimi besedami.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!